

SVETOVNI DAN ZDRAVJA 1997

Nove infekcijske bolezni in infekcijske bolezni, ki se pojavljajo znova

ZAŠČITA, KI SE NAM ZDI SAMOUMEVNA

Rutinska cepljenja Svetovne zdravstvene organizacije preprečijo okoli 3 milijone smrtnih primerov na leto. Poleg tega vsaj 750 000 otrok zaščitijo pred slepoto, duševno zaostalostjo in drugimi motnjami. Leta 1995 so skoraj 80 % otrok po vsem svetu cepili proti šestim boleznim, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem – proti difteriji, tetanusu, oslovskemu kašlju, otroški paralizi in tuberkulozi. To pomeni 500 milijonov cepljenj na leto; poleg tega cepljenje omogoča tudi hkratne intervencije na ravni primarnega zdravstva, kot je zdravstvena vzgoja mater, spremljanje razvoja otroka, predpisovanje vitaminskih in rudninskih pripravkov tistim otrokom, ki jih potrebujejo, svetovanje glede razmaka med porodi in rutinski zdravstveni pregledi.

Ključ za uspeh te preventivne dejavnosti je izboljševanje pregleda nad boleznimi in spremljanje le-teh. Ko dosežemo visoko precepljenost in se število primerov bolezni zniža, je spremljanje bolezni ključnega pomena za spreminjanje pojavljanja tistih, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem in za prihodnje smernice glede strategije cepljenja. Spremljanje bolezni je tudi ključnega pomena za odkrivanje morebitnih slabo pokritih obmo-

čij, kjer je tveganje še vedno visoko; na takšnih območjih je treba okrepiti javno zdravstveno službo. Na primer, podatki o incidenci in precepljenosti pomagajo odkriti območja visokega tveganja za neonatalni tetanus in preusmeritev sredstev tja, kjer so najbolj potrebna. Pregled nad primeri bolezni tudi omogoča sistem zgodnjega nadzora nad trendi v pojavljanju novih primerov bolezni in napovedi, kje utegne priti do nove epidemije. Sistemi nadzora z identifikacijo posebnih skupin prebivalcev in določenih starostnih skupin omogočajo odkrivanje in preprečevanje ponovnega pojavljanja bolezni, ki ga je mogoče preprečiti s cepljenjem, kot sta na primer rumena mrzlica in difterija.

Sistemi spremljanja primerov določajo načine spopolnjevanja precepljenosti in izboljšujejo opravljanje te dejavnosti ter znižujejo stroške. Določeno cepivo je na primer učinkovito le, če ga vseskozi hranimo na hladnem (hladna veriga). Z izboljševanjem in razvijanjem dobrih sistemov pregleda in nadzora nad gibanjem bolezni lahko pravočasno odkrijemo, kje vse ne poteka tako, kot bi moralo, in napake odpravimo, še preden ljudje izgubijo zaupanje v učinkovitost cepljenja.